

SANDRAS'TA NELER OLUYOR?

Doğa canlı bir bedense, Sandras Dağı bu bedenın kalbidir. Tertemiz buz gibi suyuyla, yazı serin kışı karlı ormanlarıyla, asırlık karaçam ve ardıçlarıyla, gölleri ve dereleriyle, huzur bulduran doyumsuz seyirleriyle bedene can verir.

Sandras Dağı, diğeri adıyla Çiçekbaba, Doğa Derneği'nin oldukça kapsamlı bir çalışması olan Türkiye'nin **Önemli Doğa Alanları** araştırmasına göre, ülkemizde bitki çeşitliliği açısından önde gelen alanlardan birisi. Alandaki endemizm oranı oldukça yüksek. Köyceğiz-Ortaca-Dalaman-Beyağaç bölgesinin ana su kaynağı, halkın yaşam kaynağı. Ama tüm bu özellikleri, maden firmalarının telafisi mümkün olmayacak şekilde bu "kalbi" söküp almalarını engellemeye yetmiyor.

Cemalettin Kıyışkan

"Çiçekbaba, Altınsivri, Gökçeova" kelimelerini duyan yöre halkının aklına önceden eldeğmemiş doğa, tertemiz buz gibi su, yazı serin kışı karlı ormanlar, asırlık karaçamlar ve ardıçlar, huzur bulduran doyumsuz seyirler gelirdi. Şimdi buna, kırıcı ve yükleyici iş makinalarının vadide yankılanan sesleri, kayaları yükleyip götüren kamyonların tozu dumanı eklendi.

Sandras'ın suyunu kullananlar, buralara pikniğe ve kamp yapmaya gelenler, sorumlu yerel yönetimler, yolunu kullananlar, Sandras'a Altınsivri'ye tırmananlar, bölgeye yazın ayrı kışın ayrı doğası için gelenler; hiç kimse durumdan memnun değil.

YAKIN ZAMANDAKİ GELİŞMELER

4 Eylül 2020’de, **Alfa Olivin** firmasının Ağla’daki maden işletme sahasını genişletme talebi kapsamında Halkın Katılımı Toplantısı düzenlendi. Bölgenin vatandaşları ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK) olarak katıldığımız toplantıda, saha genişletilmesinin mevcut işletmeyle zaten tahrip edilmekte olan Gökçeova Gölü bölgesini tamamen bitireceğini, Ağla köyüne daha yakın yeni bir işletme sahasının da benzer şekilde Ağla köyüne geri dönüşü imkansız zararlar vereceğini, ekosistem ve su kaynakları bakımından böylesine önemli ve hassas bir doğa alanının gözbebeği gibi korunması gerekirken maden şirketlerine terk edilmesinin kabul edilemez olduğunu dile getirdik ve bunu bir basın açıklamasıyla kamuoyuna duyurduk.

Toplantıya katılan doğasever vatandaşların bir kısmı “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı salgın döneminde yürütülmeye çalışılmasının, konuya duyarlı vatandaşları sağlıklarıyla doğası arasında seçim yapmaya zorlaması, katılımcıların sağlık ve hayatlarını riske atmalarına sebep olması, bazı vatandaşların istedikleri halde bu sebeplerle sürece dahil olamayacakları hususlarının değerlendirilerek Halkın Katılımı Toplantısının ertelenmesini” birer dilekçeyle Muğla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nden (Muğla ÇŞB) talep ettiler.

Halkın Katılımı Toplantısı sürecini denetleyen Muğla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü yetkilileri, "Toplantı yerinin fiziki şartları yerine getiremediği, ses sisteminin yeterli olmadığı, Pandemi sürecinde sosyal mesafenin olmadığı" gerekçeleriyle toplantıyı sonlandırdı.

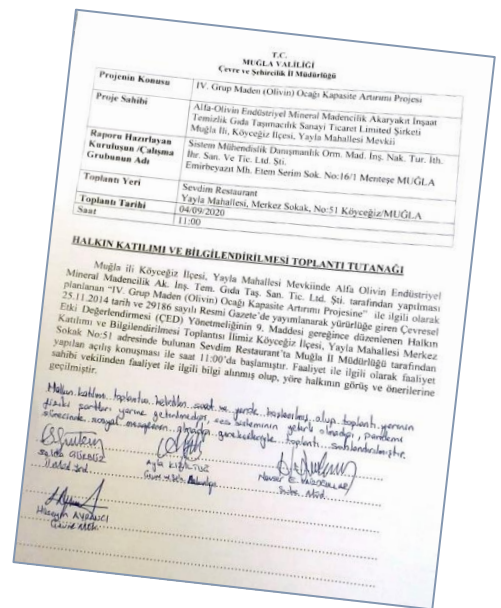
2020 Ekim ayında muhtarlar, STK'lar ve Köyceğiz'de oturan doğasever vatandaşlar olarak, 11.08.2020 tarihinde başlatılan ilk ÇED başvuru dosyası ve ÇED sürecine ayrı ayrı dilekçelerle itiraz ettik.

Dilekçelerimize cevaben Muğla ÇŞB, alanda yeniden değerlendirme yapacağı gerekçesiyle firmanın projeyi iptal ettiğini ve bu nedenle 11.08.2020 tarihinde başlatılan ÇED sürecinin sonlandırıldığını 11 Kasım 2020 tarihli yazısıyla duyurdu.

Şu anda Sandras Dağı eteklerinde Altınsivri dağında çalışan, kapasite arttırmak için dilekçe veren maden ocağı

**ALFA-OLİVİN ENDÜSTRİYEL MİNERAL
MADENCİLİK AK. İNŞ. TEM. GIDA TAŞ.
SAN. TİC. LTD. ŞTİ.**

- **11.08.2020** tarihinde Firmanın IV. GRUP MADEN (**OLİVİN**) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesi ÇED Süreci başlatılmıştır. Sandras için ilk kez ÇED sürecinde kapasite artırımı nedeniyle 25 hektarın aşılması sonucu halkın katılımı toplantısı yapılması gerekmiştir.

Alfa Olivin firması, iptal ettiği maden işletme sahası genişletme projesini 08.12.2020 tarihinde “revize” ederek **yeni bir ÇED süreci için girişimde bulundu**; bu sefer, Gökçeova Gölü kenarındaki ilave maden sahasından vazgeçtiği ve Ağla köyü yakınındaki ruhsat alanında işletme alanını değiştirdiği yeni bir ÇED başvuru dosyasını 10.12.2020 tarihinde sundu.

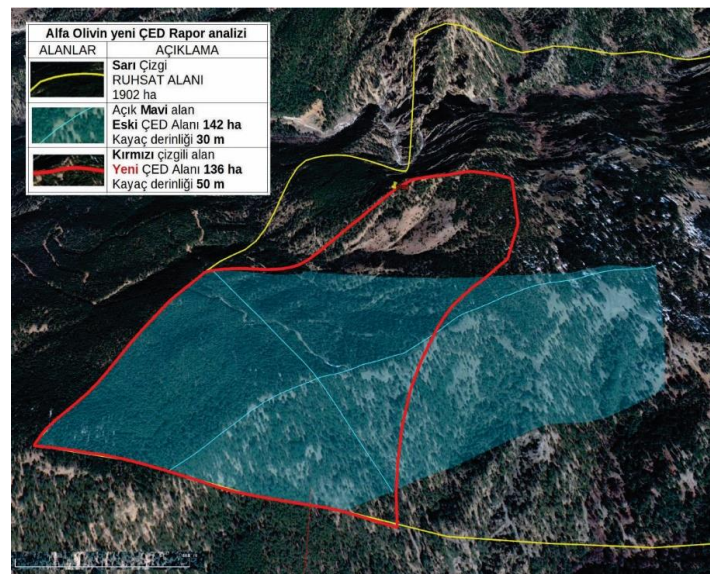
Hemen ardından da, Alfa Olivin firması yeni ÇED süreci kapsamında **halkın katılımı toplantısını 19 Ocak'ta yapacağını duyurdu**.

Salgın, şu an çok daha vahim bir aşamada, yasaklar ve kısıtlamalar daha da genişletilmiş durumda. Salgın kaynaklı yasak ve kısıtlamalar sebebiyle katılımın kolaylıkla ve arzu edilen çoğunlukta sağlanamayacağı; toplantı başlama saatinin 14:00 olması sebebiyle toplantı süresince sokağa çıkma yasağına tabi olan 65 yaş üstü vatandaşların isteseler de toplantıya katılamayacağı; sokağa çıkmalarına izin verilen süre içinde toplu taşıma araçlarını kullanmaları yasak olan 20 yaş altı vatandaşların özel araçları yoksa toplantı yerine ulaşamayacağı; katılmak isteyen vatandaşları hayatı ve doğası arasında seçim yapmaya zorlayacağı; böylelikle ÇED yönetmeliğinde belirtilen “halkın katılımı toplantısının amacı”nın aksine halkın yeterli şekilde bilgilendirilemeyeceği, görüş ve önerilerinin alınamayacağı, toplantı yerine kolaylıkla ulaşamayacağı ve salgın koşullarında yapılmasıyla halk sağlığını tehdit edeceği bir toplantı olacağı gerekçeleriyle **toplantının iptalini dernek ve bireysel dilekçelerimizle talep ettik**.

Toplantının ertelenmesi talebimize herhangi bir cevap verilmediği gibi, tüm olumsuz şartlara rağmen toplantının yapılmasında ısrar edildi.

Alfa-Olivin'in yeni ÇED başvuru dosyasındaki değişiklikler neler?

Önceki ÇED sürecinde itiraz ettiğimiz konu ve durumlarda **temelinde bir değişiklik yok**. Yeni hazırladığı ÇED başvuru dosyasında firma, çalışma alanı sınırlarını değiştirmiş, **Gökçeova Gölü** kısmındaki **mevcut ÇED alanını aynen koruyarak**, sadece oradaki ilave poligon isteğini iptal etmiş ve üretim kapasitesinde ufak değişiklikler yapmış (142 ha yerine 136 ha çalışma alanı; 30 m yerine 50 m kayaç derinliği). Önceki dosyada olduğu gibi, yeni dosyada da hatalı bilgiler verilmiş. **Bu sebeplerle, yapılacak çalışmaya esas itiraz ettiğimiz sakıncalar aynen geçerlidir**. Şu anda bu yeni ÇED başvuru dosyası için, önceden hazırlanan geniş kapsamlı itiraz raporumuzu tekrar gerekli makamlara ulaştırma sürecindeyiz.

HALKIN İTİRAZLARINA RAĞMEN, SALGIN KOŞULLARINDA TOPLANTI

19 Ocak'ta Köyceğiz Yayla köyünde Alfa Olivin maden firmasının kapasite artırımı için ikinci kez denenen ancak yine yapılamayan halkın katılımı toplantısı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı için tam bir fiyaskoydu. Toplantı, il hıfzısıhha kurulunun toplantı yasağı kararına rağmen ısrarla ve yine salgın koşullarında yapılmak istendi. 65 yaş üstü vatandaşlar, toplantı saatinde sokağa çıkma yasağı olması sebebiyle katılamadılar.

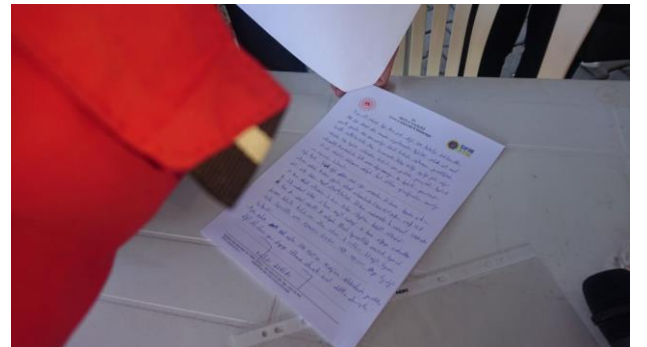
Firma, böyle koşullarda toplantı talebiyle, bilerek ve isteyerek suç işledi; Bakanlık da, tüm itiraz dilekçelerimize rağmen böyle bir toplantıya verdiği onayla bilerek ve isteyerek suç işledi. 65 yaş üstü bir vatandaş, sokağa çıkma yasağı sebebiyle toplantıya katılamadığı için hak ihlaline uğratıldığı gerekçesiyle ÇŞB İl Müdürlüğü hakkında Köyceğiz savcılığına suç duyurusunda bulundu.

Toplantı sürecinde, firma ve Bakanlık halkın kaygılarını, dilekçelerini yok saydı. Halk da toplantıyı yok saydı, toplantıya katılmayıp protesto etti. Toplantıya sadece, biri firma yetkilisi, diğeri ÇŞB çalışanı olan iki kişi katıldı, yoğun protestolar sonucunda ÇŞB yetkilileri toplantıyı 10 dakika kadar sonra sonlandırmak zorunda kaldı.

Platform sözcüleri, toplantının yok hükmünde olduğunu ve toplantının yapılmamasına yönelik gerekçelerini toplantı tutanağına işletti.

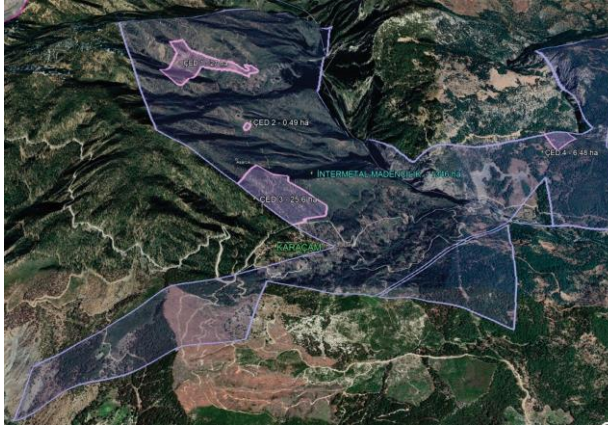
SANDRAS DAĞI, MADEN RUHSATLARIYLA ADETA KUŞATILMIŞ DURUMDA

Bu süreçte yaptığımız araştırmalarda üzülererek gördük ki, Sandras'ı tehdit eden malesef sadece Alfa Olivin değil; tehdit altında olan da sadece Ağla ve Gökçeova değil. Teyid edebildiğimiz kadarıyla, aralarında Efes Endüstri, İntermetal gibi firmaların olduğu, 12 maden ruhsat alanı Kartal Gölü Tabiatı Koruma Alanı'nın bulunduğu Sandras Dağı'nın güney yamaçlarının tamamını çevrelemiş durumda (Bilinen tüm maden ruhsatları Ek-2'de sunulmuştur).

Şu anda Sandras Dağı eteklerinde dilekçe ve onaylanma sürecinde olan maden ocağı

İNTERMETAL MADENCİLİK VE TİCARET A.Ş.

- **05.01.2021** tarihinde firma Proje Tanıtım Dosyası sunarak ÇED sürecine girmiştir. Sahada öngörülen 4 adet çalışma alanı vardır.
- **05.01.2021** tarihinde Muğla İli, Köyceğiz İlçesi, Karaçam Mahallesi IV. GRUP MADEN (KROM) OCAĞI KAPASİTE ARTIŞI projesini başlatmıştır.

Bu ruhsatlar, belli ki Sandras'ın koruma statüsü, Köyceğiz-Dalyan havzasının ana su kaynağı olması ve bu kaynaktan yaşam bulan köyler ve kentler yok sayılarak verildi; maden firmaları da ticari hırslarıyla Sandras'ı adeta kuşattı.

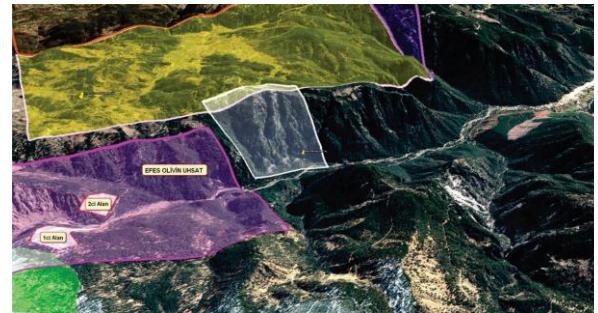
Halbu ki, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2016 yılında belediye ve ilgili kurumlara sunduğu planlara göre, Kartal Gölü'nün mevcut korunacak sit alanı 1203 hektardan 2989 hektara çıkarılmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, kesin korunacak alanları şöyle tanımlamıştır: Bölgesel, ulusal veya dünya ölçeğinde olağanüstü ekosistemlerin, türlerin, habitat ve jeolojik jeomorfolojik özelliklerin korunduğu, genel olarak insan etkisi olmadan meydana gelmiş, insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan alanlara "Kesin Korunacak hassas Alan" denir.

Muğla İli Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesinde alan hakkındaki bilimsel görüşler ise, alanda bulunan endemik türlerin yoğunluğu ve alanın bilimsel açıdan dünya çapında öneme sahip olduğu yönündedir. Kartal Gölü civarı doğal sit alanının kesin korunacak hassas alan olarak belirlenmesi ve sınırlarının genişletilmesi de, Bakanlıkça bölgeye verilen ekolojik önemi vurgulamaktadır. Ancak buna rağmen maden işletme ve kapasite artırma izinleri birbiri ardına verilebilmektedir.

Şu anda Sandras Dağı eteklerinde dilekçe ve onaylanma sürecinde olan maden ocağı

EFES ENDÜSTRİ MİNERALLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.

- **12.12.2019** tarihinde MUĞLA ili KÖYCEĞİZ, ilçesi ÇAMOVASI MAHALLESİ mevkiindeki yapılması planlanan IV. GRUP OLİVİN OCAĞI VE KIRMA ELEME TESİSİ projesi ÇED Süreci başlamıştır.
- **08.01.2020** tarihinde Muğla Valiliği bu projenin gerçekleşmesine Üstün Kamu Yararı gerekçesi ile itiraz etmiştir. Ayrıca Sazak, Pınar ve Çayhisar Muhtarları Köyceğiz Derneği yardımı ile itiraz dilekçesi vermişlerdir.
- **31.08.2020** tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (21. Bölge Müdürlüğü) Firmanın gerekli şartları yerine getirdiğini teyit ederek Projenin gerçekleşmesinde sakınca görülmediğini bildirmiştir.
- **14.09.2020** tarihinde OLİVİN OCAĞI VE KIRMA ELEME TESİSİ projesi 'Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir' kararı verilmiştir.
- **01.12.2020** tarihinde sorunla hukuki alanda mücadele etmek için "**Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir**" kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Muğla 3. İdare Mahkemesinde dava açılmıştır. Süreci takip ediyoruz.

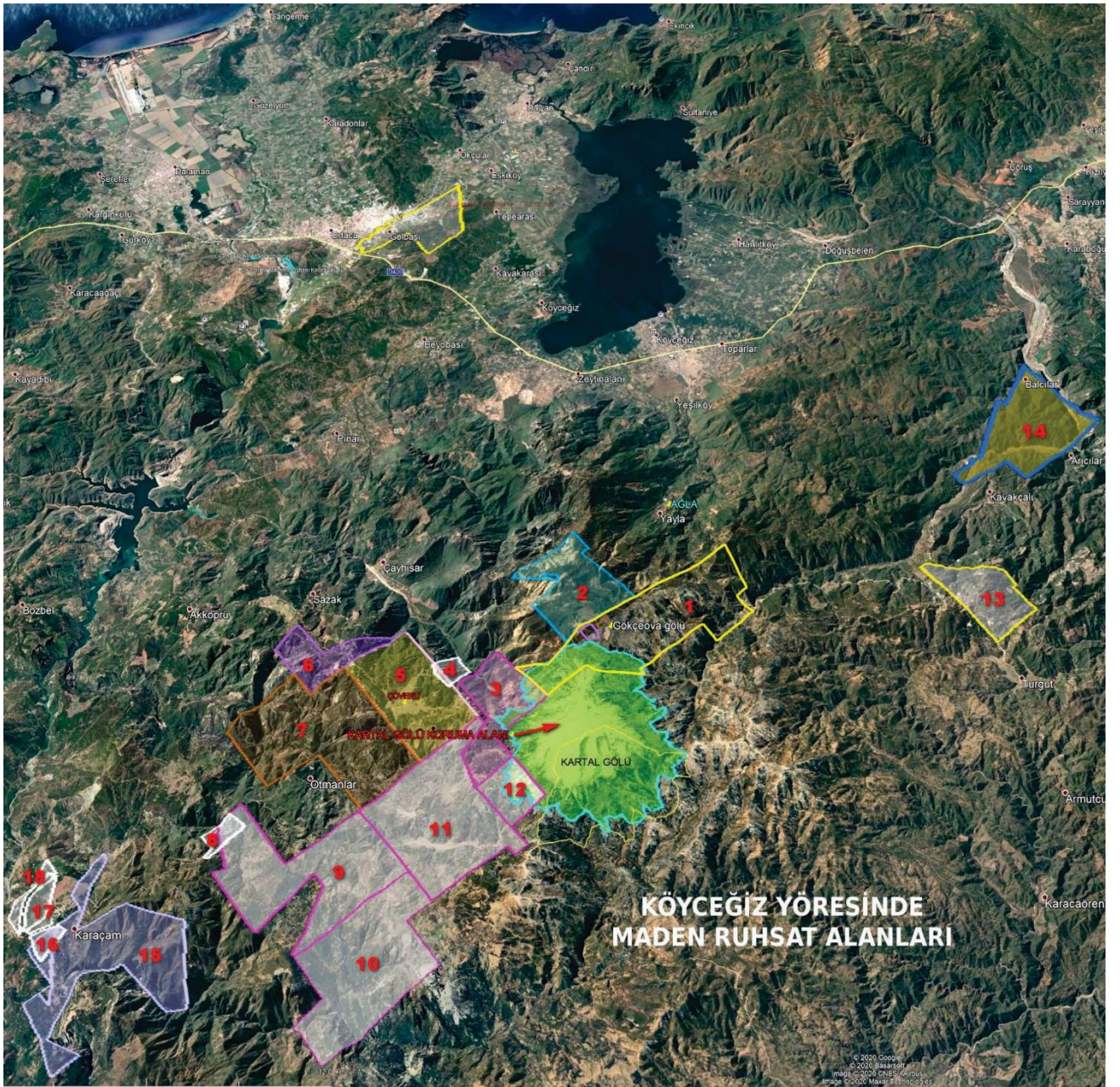

SANDRAS DAĞI, MADEN FAALİYETLERİNDEN OLUMSUZ ETKİLENMEKTEDİR.

Mevcut maden ocaklarının faaliyetleriyle Sandras Dağı'nın eteklerinde, akarsu vadilerinde ve Gökçeova Gölü bölgesinde kalıcı tahribat, ağaç kesimi, toz ve gürültü kirliliği meydana gelmekte; su kaynakları tehdit edilmekte; bölgeyi mesire amaçlı kullanan ziyaretçiler, buraya doğa yürüyüşü, bisiklet ve kamp yapmak için gelen vatandaşlar olumsuz etkilenmektedir.

Başvurusu yapılan ÇED dosyalarını incelediğimizde, genel olarak şu tespitler öne çıkmaktadır:

- Projelerin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin azaltılması için alınacak önlemler, sadece proje bazında ve sadece çalışma alanı ve etrafını içerdiği için yetersizdir. Bölgedeki mevcut ve planlanan tüm projelerin, sadece proje alanlarında değil tüm havzadaki toplam etkilerinin sebep olacağı çevresel ve toplumsal etkilere hiç değinilmemektedir.
- Projelerde sadece madenin yaratacağı kamu yararına değinilmekte, ancak bölge doğasının ve su kaynaklarının korunması, turizmin gelişmesi, sosyal yapı ve toplumsal huzurun korunmasıyla elde edilecek kamu yararından bahsedilmemekte ve genel bir kıyaslama yapılmamaktadır.

Yeni talep edilen maden işletme ve kapasite artırma projelerinin de hayata geçirilmesiyle durum çok daha vahim bir noktaya gelecektir:

- **Yüksek endemizmi ile Türkiye'nin en önemli doğa alanlarından biri olan Sandras Dağı ve çevresi ile dağın eteklerinden doğarak üç ilçemiz dahil tüm ekosisteme yaşam veren çok değerli su kaynakları telafisi mümkün olmayacak şekilde tahrip olacaktır.**
 - Yaban hayatı bölgeyi terkedecektir.
 - Toprak örtüsü sıyrılacak, Sandras Dağı eteklerinde ülkemizin en yaşlı orman mesceresini oluşturan çok sayıda karaçam ile kızılçam ağaçları kesilecek, biyo-çeşitlilik ve endemik türler zarar görecektir.
 - Patlatmalar, toprak örtüsünün sıyrılması ve karaçamların kesilmesi ile yeraltı sularının kaybolması veya yön değiştirmesi sonucunda mevcut su kaynakları azalacak, bazıları da yok olacaktır. Yeraltı sularının azalması ve hatta kaybolması demek, bütün köylerin geçim kaynağı olan tarlaların, ağaçların zarar görmesi demektir.
 - Azalacak olan beslenme suları yüzünden Köyceğiz Gölü artarak kirlenecek ve muhtemelen dünyada az eşi olan Köyceğiz-Dalyan-İztuzu ekosistemi yok olacaktır.
 - Köyceğiz yöresinin koruma altındaki endemik sığla ormanları, azalan yer altı suları yüzünden zarar görecektir.
 - Çalışma alanlarındaki ormanların yok edilmesi ile göle taşınan toprak erozyonu yüzünden Köyceğiz Gölü'ndeki yaşam zarar görecektir.
- **Ülkemiz turizmini 12 aya yayma ve hapsediği deniz-kum-güneş üçlüsünden kurtararak kırsal ve doğa turizmi öne çıkaran alternatif turizmi geliştirme hedefleri sekteye uğrayacaktır.**
 - Sandras Dağı ve çevresi ile Gökçeova Gölü, yöre halkının kamp ve piknik yaptığı, seyahat acentalarının tur düzenlediği bir bölgedir. Köyceğiz Orman İşletme Müdürlüğü ile Köyceğiz Belediyesi'nin Gökçeova Gölü'nün çevresini yasal mesire yeri haline getirme projesi vardır. Bölgedeki maden işletmeleri; halkın, turizm işletmelerinin, alandan sorumlu kamu kuruluşunun ve yerel yönetimin beklenti ve hedeflerine ters düşmektedir.
 - Muğla Valiliği koordinasyonunda ve yerel yönetimlerin desteği ve resmi ortaklığında; Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Muğla İl Müdürlüğü ve Muğla Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nün resmi kamu kurumu iştirakçisi olduğu, bölgenin en önemli eko-turizm altyapısı niteliğindeki "The ECO Trails - Köyceğiz-Ortaca-Dalaman Yürüyüş ve Bisiklet Rotaları", ruhsat ve proje alanları içinden geçmektedir. Madenlerin verdiği tahribat, toz ve gürültü sebebiyle proje alanındaki doğa yürüyüşü, bisiklet ve kampçılık faaliyetleri halen olumsuz etkilenmektedir ve yeni maden sahalarının açılmasıyla bu daha da olumsuz hale gelecektir.
 - Sandras Dağı eteklerinin, Altın Sivri Dağı'nın ve Gökçeova Gölü'nün harap edilerek peyzajının değişmesi; iş makinaları ve kamyonların yarattığı toz, gürültü ve yol tahribatı; bölgenin cazibesini yitirmesine ve doğa turizminin yok olmasına sebep olacak, yöre halkının ve işletmelerinin geçim kaynakları azalacaktır.
- **Köyceğiz ilçesi ve Ağla, Çamovası, Çayhisar, Karaçam, Otmanlar, Pınar ve Sazak köyleri ile Beyağaç ilçesi ve köyleri sosyal ve altyapı sorunları yaşayacaktır.**
 - Su kaynaklarının azalması ile bölgede su sorunları yaşanacak, toplumsal huzur bozulacaktır.
 - Bölge halkı için oldukça önemli ve kutsal olan Eren Günü, Sandras Dağı'nın güney eteklerindeki temsili mezarın bulunduğu Çiçekbaba Eren'i, Kartal Gölü ve Ağla köyünde kutlanmakta, kutlamaya maden işletmelerinin arasından geçerek ve kamyonların tahrip ettiği yollar kullanılarak ulaşılmaktadır. Artan maden faaliyetleriyle yöre halkı, kutsal saydığı bu değerli topraklara saygı gösterilmediğini görecektir.
 - Bölge köyleri ve yollarında sürekli toz ve gürültü kirliliği olacak, ağır tonajlı kamyonlarca yollar tahrip edilecektir.
 - Maden kamyonlarının ve iş makinalarının sebep olacağı gürültü, toz ve egsoz emisyonu, yol boyunca bulunan yerleşim alanlarında yaşam kalitesini azaltacaktır.
 - Kamyon trafiği bitkilere ve ağaçlara, dolayısı ile ekonomiye (turizm, arıcılık ve tarıma) zarar verecektir.
 - Su sorunlarının yaşanması, doğanın tahrip edilmesi, artan kamyon trafiği ve gürültü ve ekonomik olumsuzluklar sebebiyle köylerden göç başlayacaktır.
 - Göç sebebiyle demografik yapı zamanla değişecek, kültürel değerler yok olacaktır.

SANDRAS'I BİZDEN SONRAKİ NESİLLERE KORUNMUŞ OLARAK AKTARMAYA KARARLIYIZ

Yaşam kaynağımız Sandras Dağı ve etki alanındaki Köyceğiz-Ortaca-Dalaman bölgesi madencilik faaliyetleri sebebiyle tehdit altındadır.

Sandras Dağı; barındırdığı su kaynaklarıyla, endemik türleriyle, toprağı ve taşıyla, dereleriyle, gölleriyle, tüm ekosistemiyle bölgemizin birincil öneme sahip ana yaşam kaynağıdır ve bu özelliğiyle bir bütün olarak korunmalıdır.

Bölgedeki maden projelerinin bölgemize getireceği iddia edilen kamu yararı; bölge doğasının ve su kaynaklarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, 2023 Ulusal Turizm Stratejisi ile ortaya konulmuş alternatif ve doğa turizminin hayata geçirilmesi ve sosyo-kültürel yapının, kırsal yaşam alanlarının ve toplumsal huzurun korunmasıyla elde edilecek kamu yararından daha üstün değildir.

Sandras'ı Koruma Platformu olarak bizler, Sandras'ı bir bütün olarak korumaya ve bu yaşam kaynaklarımızı bizden sonraki nesillere korunmuş olarak aktarmaya kararlıyız. Devlet kurumlarımızı da bu hususta kararlı olmaya ve doğa koruma hedefli aşağıdaki taleplerimiz doğrultusunda harekete geçmeye davet ediyoruz:

- Sandras Dağı eteklerindeki mevcut maden ocakları hemen durdurulmalı, tahrip edilen alanların düzeltilmesi ve yeniden ağaçlandırılması sağlanmalıdır;
- Sandras Dağı'nda maden dahil telafisi mümkün olmayacak doğa tahribatına sebebiyet veren tüm faaliyetler durdurulmalı, yeni ve kapasite artırım talepleri için "ÇED olumsuz" kararı verilmeli ve izinler iptal edilmelidir;
- Sandras Dağı'nın tamamı ve etki alanındaki çevresi, kuzeyindeki "Kartal Gölü Tabiatı Koruma Alanı" Gökçeova Gölü de dahil olacak şekilde genişletilerek koruma altına alınmalıdır.

SANDRAS'I KORUMA PLATFORMU

Ekler:

Ek-1: Önemli Doğa Alanı olarak Sandras Dağı

Ek-2: Bölgedeki maden ruhsatları ve kronolojik gelişmeler

Facebook grup sayfası: [Sandras'ı Koruma Platformu](#)
Instagram: [Sandras'ı Koruma Platformu](#)

Platform Paydaşları

Çağırğan Patika Yürüyüş Grubu
Dalyan Delta Spor Kulübü
Dalyan Turizm Kültür ve Çevre Koruma Derneği
Dalyan Turizm Tanıtım Sosyal Gelişim ve Eğitim Vakfı
Dalyan Yürüyüş Grubu
Denizli Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü
Denizli Laodikya Gezi ve Yürüyüş Grubu
Devaköy Doğal ve Sağlıklı Yaşam Derneği
Doğayı Hayvanları Koruma Derneği
Hürpedal Bisiklet ve Doğa Sporları Derneği
Jetgiller Gençlik ve Spor kulübü Derneği
Kosibatü Çağırğan Karyesi Haber
Köyceğiz Atatürkçü Düşünce Derneği

Köyceğiz Eğitim Sen
Köyceğiz Engelliler Derneği
Köyceğiz Hayvan Dostları Derneği
Köyceğiz Muhtarlar Derneği
Köyceğiz Sportif Havacılık Kulübü Derneği
Köyceğiz Turizm ve Doğayı Koruma Derneği
Lafot / Laodikya Fotoğraf Topluluğu
Muğla Çevre Platformu
Pamukkale Arama Kurtarma Doğa Sporları Kulübü

Dönem Sözcüleri

Neşe Yüzak 0536 760 1558
Murat Demirci 0533 694 0923

EK-1: ÖNEMLİ DOĞA ALANI OLARAK SANDRAS DAĞI*

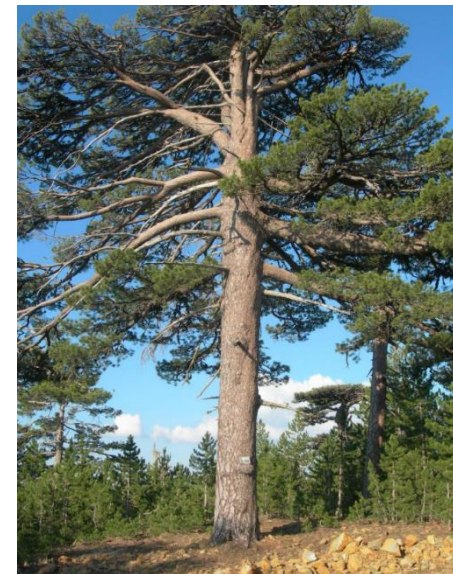
* Doğa Derneği "Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları" kitabı

Sandras Dağı, Toros Dağları'nın batı ucunda Köyceğiz Gölü'nün hemen kuzeyinde yer alır. Doğu ve güneydoğuda Dalaman Çayı, güneybatıda Namnam Çayı, kuzeyde Beyağaç ve güneyde Köyceğiz ilçe merkezleri ile sınırlanır. En yüksek noktası Çiçekbaba Tepesi olan alanın güney yamaçlarında yerleşim birimleri daha yoğundur. Genelde orman ve makilerle kaplı alanda anıtsal nitelikli çok sayıda ağaç bulunur.

Alan; ardıç (*Juniperus*), kızılçam (*Pinus brutia*), karaçam (*Pinus nigra ssp. Pallasiana*), karışık iğne ve geniş yapraklı ormanlar, sığla (*Liquidambar orientalis*) ormanları, nehir kıyısı bitki toplulukları, maki toplulukları, kuru tarım alanları ve yüksek dağ çayırlarından oluşur. Makilik alanlar özellikle güney yamaçlarda yoğundur. Bölgenin alçak kesimlerinde kızılçam, daha yüksek kesimlerde ise karaçam ormanları yer alır. Sığla ormanları, Dalaman Çayı ve kollarını çevreleyen sulak düzlüklerde bulunur. Dağın yüksek kesimlerinde ise alpin bitki örtüsü toplulukları bulunur.

Sandras Dağı ülkemizde bitki çeşitliliği açısından önde gelen alanlardan birisidir. Alandaki endemizm oranı oldukça yüksektir. Alanda 63 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. *Bolanthus stenopetalus*, *Ferulago sandrasica*, *Genista sandrasica*, *Gypsophila davisii*, *Lamium sandrasicum*, *Pilosella sandrasica*, *Silene brevicalyx*, *Thlaspi leblebici* ve *Tragopogon oligolepis* bitki türlerinin bilinen dünya dağılımı yalnızca Sandras Dağı'dır.

Alan, çizgili sırtlan (*Hyaena hyaena*) ve vaşak (*Lynx lynx*) gibi büyük memeli türleri için önemli bir yaşam alanıdır. Akdeniz biyomuna özgü ve dar yayılışlı bir sürüngen türü olan *Lacerta oertzeni* isimli kertenkele alanda yaşamaktadır. Ayrıca alanda Akdeniz biyomuna özgü ve ülkemize endemik büyük esmer (*Maniola megalis*) ile nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan karagözlü mavi kelebek (*Glaucopsyche alexis*) yaşamaktadır.

Kartal Gölü Tabiatı Koruma Alanı **

** Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü web sitesi

Kartal Gölü ve çevresi Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Yaban Hayvanı Koruma Genel Müdürlüğü tarafından koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Türkiye'nin en yaşlı Karaçam ormanı buradadır. Kartal Gölü ve "Anıt Orman" civarı, bitki florası bakımından çok zengindir. Sahada karaçamın saf meşcereler oluşturması, aralarında anıt ağaç niteliği gösteren yaşlı ve boylu fertlerin bulunmasıyla (yaş ortalaması 250 - 700 civarında) nadir orman ekosistemi özelliği göstermektedir.

Sandras Dağı zirvelerinden biri olan Ulugöl Tepe (2261 m.) Mevkii'nden itibaren kuzey doğuya doğru 1.5 km boyunca, 500 - 700 metre eninde ve 2200 metreden başlayarak inen bir buzul vadisi uzanmaktadır. "Kartal Gölü Buzul Vadisi" adıyla anılan bu vadi belirgin buzul aşındırma ve biriktirme şekillerini bünyesinde bulundurmaktadır. Buzul Vadisi boyunca profilin yukarı kısmında 3 tarafı dik yamaçlarla çevrili yarım ay şeklindeki çanakla başlamakta ve eğim boyunca basamaklı bir iniş göstermektedir.

EK-2: BÖLGEDEKİ MADEN RUHSATLARI VE KRONOLOJİK GELİŞMELER

Sandras bölgesindeki, birçok taşocağı ve mermer ocağı hariç, halka açık duyurusu yapılan 4. Grup madenler ile ilgili işlemlerin kronolojik sıralaması aşağıdaki şekildedir. Bunlar sadece açık kaynak ulaştığımız duyuruları kapsamaktadır. Bunun dışında da alanın ruhsatlarla tamamen kaplı olduğunu, ihalelerin devam ettiğini, TEMA vakfı tarafından yapılan, bizim de genişlettiğimiz çalışmada görmekteyiz.

GEOZONE MADENCİLİK

28.11.2013

GEOZONE MADENCİLİK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE DİŞ TİCARET A.Ş. İstanbul firması Krom Cevheri Arama için 1.500.000 TL KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti alır. 03.07.2012 tarihli “ÇED Gerekli Değildir” kararı olan 20089719 nolu ruhsatla bölgede çalışmaya devam ederken kapasite artırımı gerekir.

15.07.2014

GEOZONE MADENCİLİK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE DİŞ TİCARET A.Ş. MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi OTMANLAR KÖYÜ MADEN (KROM) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesi ÇED Süreci başlamıştır. Projenin Halkın katılımı toplantısının çağrısına ulaşamamıştır.

31.07.2014

GEOZONE MADENCİLİK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE DİŞ TİCARET A.Ş. MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi OTMANLAR KÖYÜ MADEN (KROM) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesine Valilikçe “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir. ÇED alanı 24,38 ha’dan 35,77 ha’a çıkarılmıştır.

20.07.2017

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi OTMANLAR KÖYÜ mevkiindeki GEOZONE MADENCİLİK İTH. İHR. SAN. VE DİŞ TİC. A.Ş. OLİVİN OCAĞI VE KIRMA ELEME TESİSİ projesi ÇED Süreci başlamıştır.

EGAMİN OLİVİN

03.09.2014

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi YAYLA MAHALLESİ mevkiindeki EGAMİN OLİVİN İth İhr. Mad. San. Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan KROM-OLİVİN OCAĞI İŞLETMESİ projesi ÇED Süreci başlamıştır.

22.09.2014

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi YAYLA MAHALLESİ mevkiindeki EGAMİN OLİVİN İth İhr. Mad. San. Tic. A.Ş. KROM-OLİVİN OCAĞI İŞLETMESİ projesine “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

NAZIM TORBAOĞLU

14.01.2015

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi Otmanlar Mahellesi mevkiindeki NAZIM TORBAOĞLU tarafından yapılması planlanan RN.200712070 KROM OCAĞI projesine ilişkin ÇED Süreci başlamıştır.

10.02.2015

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi Otmanlar Mahellesi mevkiindeki NAZIM TORBAOĞLU tarafından yapılması planlanan RN.200712070 KROM OCAĞI projesine “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

İNTERMETAL MADENCİLİK

22.06.2015

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi KARAÇAM KÖYÜ mevkiindeki İNTERMETAL MADENCİLİK VE TİC.A.Ş. tarafından yapılması planlanan IV.GRUP MADEN OCAĞI projesi ÇED Süreci başlamıştır.

01.07.2015

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi KARAÇAM KÖYÜ mevkiindeki İNTERMETAL MADENCİLİK VE TİC.A.Ş. tarafından yapılması planlanan IV.GRUP MADEN OCAĞI projesine “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

05.01.2021

İNTERMETAL MADENCİLİK VE TİCARET A.Ş. IV. GRUP MADEN (KROM) OCAĞI KAPASİTE ARTIŞI projesini başlatmıştır.

ZEYNEP GAYE ERDOĞAN SÜMER

19.11.2018

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi SAZAK MAHALLESİ mevkiindeki ZEYNEP GAYE ERDOĞAN SÜMER IV. GRUP KIRMA-ELEME TESİSİ projesine “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

EFES OLİVİN

12.12.2019

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi ÇAMOVASI MAHALLESİ mevkiindeki EFES ENDÜSTRİ MİN. SAN. VE TİC. A.Ş. tarafından yapılması planlanan 200809719 ruhsat numaralı IV. GRUP OLİVİN OCAĞI VE KIRMA ELEME TESİSİ projesi ÇED Süreci başlamıştır.

14.09.2020

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi ÇAMOVASI MAHALLESİ mevkiindeki EFES ENDÜSTRİ MİN. SAN. VE TİC. A.Ş. tarafından yapılması planlanan 200809719 ruhsat numaralı IV. GRUP OLİVİN OCAĞI VE KIRMA ELEME TESİSİ projesine “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

01.12.2020

Muğla 3. İdare Mahkemesinde EFES ENDÜSTRİ MİN. SAN. VE TİC. A.Ş.’nin “ÇED Gerekli Değildir” kararının iptali ve yürütmenin durdurulması için Muğla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’ne dava açılmıştır.

ALFA OLİVİN

11.08.2020

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi YAYLA MAHALLESİ MEVKİİ mevkiinde ALFA-OLİVİN ENDÜSTRİYEL MİNERAL MADENCİLİK AK. İNŞ. TEM. GIDA TAŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ. IV. GRUP MADEN (OLİVİN) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesi ÇED Süreci başlatılmıştır. **Sandras için ilk kez ÇED sürecinde kapasite artırımı nedeniyle 25 hektarın aşılması sonucu halkın katılımı toplantısı yapılması gerekmiştir.**

13.08.2020

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi sınırları içerisinde ALFA-OLİVİN ENDÜSTRİYEL MİNERAL MADENCİLİK AK. İNŞ. TEM. GIDA TAŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ. IV. GRUP MADEN (OLİVİN) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesi 04.09.2020 tarihinde Halkın Katılımı Toplantısı düzenleneceği duyurusu yapılmıştır.

04.09.2020

Halkın Katılımı Toplantısı salgın koşullarına uygun olmadığı gerekçesiyle yapılamamıştır.

11.11.2020

Muğla Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, ALFA-OLİVİN ENDÜSTRİYEL MİNERAL MADENCİLİK AK. İNŞ. TEM. GIDA TAŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ. IV. GRUP MADEN (OLİVİN) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesinin firma tarafından iptal edildiğini, ÇED sürecinin sonlandırıldığını, alanda yeniden değerlendirme yapılacağını sadece itiraz dilekçesi sunan makamlara resmi evrakla bildirmiştir.

10.12.2020

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi YAYLA MAHALLESİ MEVKİİ mevkiinde ALFA-OLİVİN ENDÜSTRİYEL MİNERAL MADENCİLİK AK. İNŞ. TEM. GIDA TAŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ. IV. GRUP MADEN (OLİVİN) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesi ÇED Süreci başlatılmıştır.

23.12.2020

MUĞLA ili KÖYCEĞİZ ilçesi sınırları içerisinde ALFA-OLİVİN ENDÜSTRİYEL MİNERAL MADENCİLİK AK. İNŞ. TEM. GIDA TAŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ. tarafından yapılması planlanan IV. GRUP MADEN (OLİVİN) OCAĞI KAPASİTE ARTIRIMI projesi ile ilgili 19.01.2021 tarihinde Halkın Katılım Toplantısı düzenleneceği duyurusu yapılmıştır.